

Chanakya Mandal Pariwar Poverty and Unemployment

Time : 1 Hr.

Marks : 100

1. भारतातील बेरोजगारीच्या संदर्भाने खालीलपैकी कोणते विधान खरे आहे?

- (1) भारतात अजून छुपी बेरोजगारी आहे.
- (2) भारतात चक्रीय बेरोजगारी आहे.
- (3) भारतातील बेरोजगारी मुख्यत्वे करून संरचनात्मक आहे.
- (4) भारतातील रोजगार विषयक आकडेवारी गोळा करणारी एन. एस. एस. ओ. ही महत्त्वाची संस्था आहे.

Which of the following statements is true with reference to unemployment in India?

- (1) There is still hidden unemployment in India.
- (2) India has cyclical unemployment.
- (3) Unemployment in India is largely structural.
- (4) NSSO is an important organisation for collecting employment statistics in India.

2. दारिद्र्यरेषेखालील लोकांचे खालीलपैकी कोणते वैशिष्ट्य आहे?

(1) कर्जाचा सापळा	(2) लैंगिक असमानता
(3) खालावलेले आरोग्य	(4) वरील सर्व

Which of the following is a characteristic of people below the poverty line?

(1) Debt trap	(2) Gender inequality
(3) Poor health	(4) All of the above

3. भारतातील स्वयंरोजगार कार्यक्रमांची खालीलपैकी कोणती उदाहरणे आहेत?

(1) स्वर्ण जयंती शहरी रोजगार योजना	(2) पंतप्रधान रोजगार योजना
(3) दोन्ही चुकीचे आहेत	(4) दोन्ही बरोबर आहेत

Which of the following are examples of self-employment programs in India?

(1) Swarna Jayanti Shahri Rozgar Yojna	(2) Prime Minister Employment Scheme
(3) Both are incorrect	(4) Both are correct

4. देशातील गरिबांचे अन्न आणि पोषण स्तर सुधारण्यासाठी भारत सरकारने खालीलपैकी कोणता कार्यक्रम सुरू केला?

- (1) मध्यान्ह भोजन योजना (2) एकात्मिक बाल विकास योजना
(3) सार्वजनिक वितरण योजना (4) वरील सर्व

Which of the following programs was initiated by the Government of India to improve the food and nutritional levels of the poor in the country?

- (1) Midday meal scheme (2) Integrated child development scheme
(3) Public distribution scheme (4) All of the above

5. खालीलपैकी कोणत्या देशात निरपेक्ष गरिबीचे प्रमाण जास्त आहे?

- (1) विकसित देश (2) अविकसित देश
(3) विकसनशील देश (4) भांडवलशाही देश

Which of the following countries has a greater prevalence of absolute poverty?

- (1) Developed countries (2) Underdeveloped countries
(3) Developing countries (4) Capitalist countries

6. शहरी अर्थव्यवस्थेसाठी गरिबीचा प्रति-दिवस कॅलरी अंदाज _____ आहे.

- (1) 2400 पेक्षा कमी (2) 2200 पेक्षा कमी
(3) 2100 पेक्षा कमी (4) 2000 पेक्षा कमी

The per-day calorie estimate of poverty for urban economies is _____.

- (1) Less than 2400 (2) Less than 2200
(3) Less than 2100 (4) Less than 2000

7. 2011-12 मध्ये भारतातील खालीलपैकी कोणत्या राज्यात सर्वाधिक गरिबी दर दिसला?

- (1) पश्चिम बंगाल (2) बिहार
(3) ओडिशा (4) छत्तीसगड

The highest Poverty rate was seen in which of the following state in India in 2011-12?

- (1) West Bengal (2) Bihar
(3) Odisha (4) Chhattisgarh

8. लहान शहरे आणि ग्रामीण भागातील शिक्षित बेरोजगार तरुणांसाठी 1993 मध्ये खालीलपैकी कोणती योजना सुरू झाली?

- (1) पंतप्रधान रोजगार योजना (2) स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना
(3) राष्ट्रीय ग्रामीण उपजीविका अभियान (4) राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा

Which of the following schemes started in 1993 to educate unemployed youth in small towns and rural areas?

- (1) Prime Ministers Employment Scheme (2) Swarnajayanti Gram Swarozgar
(3) National Rural Livelihood Mission (4) National Rural Employment Guarantee Act

9. भारतातील लोकांसाठी अंत्योदय अन्न योजना कोणत्या वर्षी सुरू करण्यात आली?

- (1) 1998 (2) 2001
(3) 2000 (4) 2004

In which year Antyodaya Anna Yojana was introduced to people in India?

- (1) 1998 (2) 2001
(3) 2000 (4) 2004

10. सरकारने NFWP कधी लागू केला?

- (1) नोव्हेंबर 2003 (2) जानेवारी 2005
(3) नोव्हेंबर 2004 (4) डिसेंबर 2002

When did the Government introduce NFWP?

- (1) November 2003 (2) January 2005
(3) November 2004 (4) December 2002

11. ___ वयोगटातील मुलांसाठी एकात्मिक बाल विकास सेवा सुरू करण्यात आली.

- (1) 0-10 वर्षे (2) 0-6 वर्षे
(3) 1-6 वर्षे (4) 1-10 वर्षे

Integrated Child Development Service was introduced for the children of age group___.

- (1) 0-10 years (2) 0-6 years
(3) 1-6 years (4) 1-10 years

12. निरपेक्ष दारिद्र्यात, एखादी व्यक्ती___ पोहोचू शकत नाही.

- (1) मानक किमान वापर पातळी (2) मानक कमाल वापर पातळी
(3) वापराची किमान पातळी (4) वापराची कमाल पातळी

In Absolute poverty, a person fails to reach the:

- (1) Standard minimum level of consumption (2) Standard maximum level of consumption
(3) Minimum level of consumption (4) Maximum level of consumption

13. दारिद्र्यात घट आणि उपजीविका प्रोत्साहन यासाठी भारत सरकार बरोबर संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रमाने खालीलपैकी कोणत्या कार्यक्रमांना पाठबळ दिले आहे?

- (अ) माफक दरात ग्रामीण गृहनिर्माण
(ब) बहुराज्यीय आरोग्यसेवा व्यवस्था क्षमता सुधारणा (2013-2017)
(क) प्रशासन व उपजीविका पाठबळ (GOALS)
(ड) आदिवासी विकास राष्ट्रीय क्षमता बळकटीकरण

पर्यायी उत्तरे:

- (1) फक्त अ (2) अ, ब आणि क
(3) ब, क आणि ड (4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following programs have been supported by the United Nations Development Program along with the Government of India for poverty reduction and livelihood promotion?

- (A) Affordable Rural Housing for All
- (B) Improving Efficiency of Health Care System in Multiple States (2013-2017)
- (C) Governance and Accelerated Livelihood Support (GOALS)
- (D) Strengthening National Capacities in Tribal Areas

Answer Options:

- (1) Only A
- (2) A, B and C
- (3) B, C and D
- (4) All of the above

14. खालीलपैकी कोणत्या समितीने भारतात प्रथमच दारिद्र्यरेषेची व्याख्या केली?

- (1) वाय. के. अलग समिती
- (2) लकडावाला समिती
- (3) सुरेश तेंडुलकर समिती
- (4) रंगराजन समिती

Which of the following committees defined the poverty line for the first time in India?

- (1) Y. K. Alagh Committee
- (2) Lakdawala Committee
- (3) Suresh Tendulkar Committee
- (4) Rangarajan Committee

15. NSSO ने दिलेल्या बेरोजगारीच्या व्याख्येनुसार दीर्घकालीन बेरोजगारी म्हणजे बेरोजगारीची ____.

- (1) नित्य प्रमुख अवस्था
- (2) साप्ताहिक अवस्था
- (3) दैनिक अवस्था
- (4) अर्ध रोजगारी

According to the definition of unemployment given by NSSO, chronic unemployment is ____ of unemployment.

- (1) Usual Principal Status
- (2) Current Weekly Status
- (3) Current Daily Status
- (4) Part time employment

16. गरिबीचे अंतर हे प्रतिबिंबित करते:

- (1) विकसित राष्ट्रे आणि विकसनशील राष्ट्रंमधील पायाभूत सुविधांमधील अंतर
- (2) दारिद्र्यरेषा आणि त्या रेषेखाली राहणाऱ्या सर्वांच्या वास्तविक उत्पन्नाच्या पातळीतील फरक
- (3) विकसित राष्ट्रे आणि विकसनशील राष्ट्रंमधील अंतर
- (4) श्रीमंत लोक आणि गरीब लोक यांच्यातील दरी

Poverty Gap reflects :

- (1) Gap in infrastructural facilities between developed nations and developing nations
 - (2) The difference between poverty line and actual income level of all those living below that line
 - (3) Gap between developed nations and developing nations
 - (4) Gap between the rich people and the poor people
-

17. थॉमस पिकेट्टीचे पुस्तक 'कॅपिटल' (2013) खालीलपैकी कशाचे विश्लेषण करते?

- (1) भांडवली अर्थव्यवस्थेचे फायदे
- (2) भांडवली अर्थव्यवस्थेचे तोटे
- (3) विकसित जगामध्ये तीव्र असमानतेचा उदय
- (4) विकसनशील जगामध्ये तीव्र असमानतेचा उदय

Thomas Piketty's book 'Capital' (2013) analyzes the following:

- (1) Advantages of Capitalist Economy
- (2) Disadvantages of Capitalist Economy
- (3) The rise of sharp income inequality in the developed world
- (4) The rise of sharp income inequality in the developing world

18. पी. डी. ओझा (1960-61) समितीने दारिद्रेषेच्या मापनासाठी पुढीलपैकी कोणता निकष विचारात घेतला होता?

- (1) प्रति व्यक्ती, प्रति महिना मिळणारे उत्पन्न
- (2) प्रति व्यक्ती, प्रति महिना उपभोग खर्च
- (3) वरील दोन्ही
- (4) यापैकी नाही

Which of the following criteria was considered by P.D. Ojha Committee (1960-61) for calculating poverty line?

- (1) Per capita, per month income
- (2) Per capita per month consumption expenditure
- (3) Both of the above
- (4) None of the above

19. जागतिक उपासमार निर्देशांक (GHI) मोजताना खालीलपैकी कोणते आयाम विचारात घेतात?

(अ) लोकसंख्येतील कुपोषणाचे प्रमाण	(ब) बालकांमधील शुष्क कुपोषण
(क) बालकांमधील खुरटे कुपोषण	(ड) बालमृत्यू
- पर्यायी उत्तरे:

(1) फक्त अ	(2) अ, ब आणि क
(3) ब, क आणि ड	(4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following dimensions are taken into account while calculating the Global Hunger Index (GHI)?

(A) Prevalence of malnutrition in the population	(B) Child wasting
(C) Child stunting	(D) Child mortality

Answer Options:

(1) Only A	(2) A, B and C
(3) B, C and D	(4) All of the above

20. दारिद्र्य मोजण्यासाठी 1989 मध्ये कोणाच्या अध्यक्षतेखाली नियोजन आयोग तज्ज्ञ गट स्थापन केला?

- (1) वाय. के. अलघ (2) सुरेश तेंडुलकर
(3) गौरव दत्त (4) डी. टी. लकडावाला

In 1989, the Planning Commission expert group was set up under whose chairmanship to measure poverty?

- (1) Y. K. Alagh (2) Suresh Tendulkar
(3) Gaurav Dutt (4) D. T. Lakdawala

21. जागतिक भूक निर्देशांक दरवर्षी कोण प्रकाशित करतो?

- (1) संयुक्त राष्ट्र (2) जागतिक आरोग्य संघटना
(3) कन्सर्न वर्ल्डवाइड आणि वेल्थहंगरहिल्फ (4) युनिसेफ

Who publishes the Global Hunger Index annually?

- (1) United Nations (2) World Health Organization
(3) Concern Worldwide and Welthungerhilfe (4) UNICEF

22. कोणता उपक्रम भारतातील पोषण आणि सुरक्षित अन्न वापरावर लक्ष केंद्रित करतो?

- (1) पोषण अभियान (राष्ट्रीय पोषण अभियान)
(2) एकात्मिक बाल विकास सेवा (ICDS) योजना
(3) मिशन इन्द्रधनुष
(4) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा, 2013

Which initiative focuses on addressing nutrition and safe food consumption in India?

- (1) POSHAN Abhiyan (National Nutrition Mission)
(2) Integrated Child Development Services (ICDS) Scheme
(3) Mission Indradhanush
(4) National Food Security Act, 2013

23. रंगराजन समितीने 2014 मध्ये _____ इतकी ग्रामीण भागासाठी दारिद्र्य मर्यादा निश्चित केली.

- (1) रु. दररोज 43 (2) रु. दररोज 32
(3) रु. दररोज 54 (4) रु. दररोज 36

The Rangarajan Committee fixed the poverty threshold for rural areas at _____ in 2014.

- (1) Rs. 43 per day (2) Rs. 32 per day
(3) Rs. 54 per day (4) Rs. 36 per day

24. नीती आयोगाने Task Force on Elimination of Poverty in India या कार्यदलाची स्थापना कधी केली?

- (1) 16 मार्च 2014 (2) 16 मार्च 2015
(3) 26 मार्च 2015 (4) 15 फेब्रुवारी 2015

When did NITI Aayog set up Task Force on Elimination of Poverty in India?

- (1) 16 March 2014 (2) 16 March 2015
(3) 26 March 2015 (4) 15 February 2015

25. सुरेश तेंडुलकर समितीच्या खालीलपैकी कोणता/कोणते अंदाजाबाबतच्या अहवालातील विधान योग्य आहे?
- (अ) तेंडुलकर समितीने प्रत्येक राज्यातील ग्रामीण आणि शहरी भागांसाठी समान दारिद्र्यरेषेच्या आधारे नवीन दारिद्र्यरेषेची गणना केली.
- (ब) तेंडुलकर पद्धतीनुसार 2011-12 मध्ये, ग्रामीण भागासाठी राष्ट्रीय दारिद्र्यरेषेचा अंदाज रु. 816 दरडोई दरमहा आणि रु. शहरी भागासाठी रु. 1,000 दरडोई दरमहा निश्चित केला आहे.

खालील कोड वापरून योग्य उत्तर निवडा:

- (1) अ, ब (2) फक्त अ
(3) फक्त ब (4) अ आणि ब चूक

Which of the following is/are correct about Suresh Tendulkar committee Report on Poverty Estimation?

- (a) The Tendulkar Committee calculated a new poverty line based on the same poverty line for rural and urban areas in each state.
- (b) For 2011-12, for rural areas the national poverty line using the Tendulkar methodology is estimated at Rs. 816 per capita per month and Rs. 1,000 per capita per month in urban areas.

Select the correct answer using the code below:

- (1) a, b (2) a only
(3) b only (4) a and b wrong

26. बेरोजगारांची कौशल्ये आणि उपलब्ध नोकऱ्यांसाठी आवश्यक कौशल्ये न जुळल्यामुळे दिसणारी बेरोजगारी म्हणजे कोणत्या प्रकारची बेरोजगारी असते?

- (1) संरचनात्मक बेरोजगारी (2) चक्रीय बेरोजगारी
(3) घर्षण बेरोजगारी (4) प्रच्छन्न बेरोजगारी

What is unemployment due to mismatch in skills of the unemployed & skills needed for the available jobs?

- (1) Structural Unemployment (2) Cyclic Unemployment
(3) Frictional Unemployment (4) Disguised Unemployment

27. Labour Force Participation Rate (LFPR) म्हणजे...

- (1) कार्यकारी लोकसंख्या
(2) अकार्यकारी लोकसंख्येचे कार्यकारी लोकसंख्येशी प्रमाण
(3) कार्यकारी लोकसंख्येचे एकूण लोकसंख्येतील प्रमाण
(4) यापैकी नाही

Labor Force Participation Rate (LFPR) is__

- (1) Working population
(2) Ratio of non-working population to working population
(3) Proportion of working population to total population
(4) None of these

28. 2014 मध्ये शासनाने वित्तीय समावेशनासाठी खालीलपैकी कोणती योजना अंमलात आणली?

(1) निश्चलीकरण योजना	(2) संपत्ती विवरण योजना
(3) प्रधानमंत्री जन धन योजना	(4) वरीलपैकी सर्व

In 2014, the Government implemented which of the following scheme for financial inclusion?

(1) Demonetization scheme	(2) Property Disclosure Scheme
(3) Pradhan Mantri Jan Dhan Yojana	(4) All of the above

29. भारतातील कृषी क्षेत्रातील बेरोजगारीचा प्रकार जिथे गरजेपेक्षा जास्त लोक काम करतात ते असे ओळखले जाते:

(1) प्रच्छन्न बेरोजगारी	(2) हंगामी बेरोजगारी
(3) संरचनात्मक बेरोजगारी	(4) किरकोळ बेरोजगारी

The type of unemployment in the agricultural sector of India where more people are employed than required is known as:

(1) disguised unemployment	(2) seasonal unemployment
(3) structural unemployment	(4) marginal unemployment

30. प्रधानमंत्री कौशल विकास योजना संदर्भात खालील विधानांचा विचार करा:

- (अ) ही कौशल्य विकास आणि उद्योजकता मंत्रालयाची प्रमुख योजना आहे.
(ब) ही इतर गोष्टींबरोबरच सॉफ्ट स्किल, उद्योजकता, आर्थिक आणि डिजिटल साक्षरतेमध्ये प्रशिक्षण देण्यात येईल.
(क) ही योजना देशाच्या असंघटित/ अनियंत्रित कर्मचाऱ्यांची क्षमता राष्ट्रीय कौशल्य पात्रता फ्रेमवर्कशी जोडले जाईल.
वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे/आहेत?

(1) फक्त अ आणि क	(2) फक्त ब
(3) फक्त ब आणि क	(4) अ, ब आणि क

With reference to Pradhan Mantri Kaushal Vikas Yojana, consider the following statements:

- (A) It is the flagship scheme of the Ministry of Skill Development & Entrepreneurship (MSDE)
(B) It, among other things, will also impart training in soft skills, entrepreneurship, financial and digital literacy.
(C) It aims to align the competencies of the unregulated workforce of the country to the National Skill Qualification Framework.

Which of the statements given above is/are correct?

(1) A and C only	(2) B only
(3) B and C only	(4) A, B and C

31. खालीलपैकी कोणती एजन्सी भारतातील बेरोजगारीचा डेटा देऊ शकते?

(1) भारताच्या जनगणनेतील अहवाल	(2) रोजगार महासंचालनालय
(3) राष्ट्रीय नमुना सर्वेक्षण संघटना (NSSO)	(4) वरील सर्व

Which of the following agencies can provide the data for unemployment in India?

(1) Reports from the census of India	(2) The Directorate General of Employment
(3) National Sample Survey Organisation (NSSO)	(4) All of the above

32. प्रच्छन्न बेरोजगारीची संकल्पना कोणी विकसित केली?

- (1) जॉन केन्स (2) अमर्त्य सेन
(3) जॉन रॉबिन्सन (4) आल्फ्रेड मार्शल

Who developed the concept of disguised unemployment?

- (1) John Keynes (2) Amartya Sen
(3) John Robinson (4) Alfred Marshall

33. बेरोजगारीचा दर जाणून घेण्यासाठी योग्य सूत्र कोणते आहे?

- (1) बेरोजगारांची एकूण संख्या / एकूण कामगार संख्या $\times 100$
(2) एकूण कामगार संख्या / बेरोजगारांची एकूण संख्या $\times 100$
(3) बेरोजगारांची एकूण संख्या / एकूण श्रमशक्ती $\times 1000$
(4) एकूण श्रमशक्ती / बेरोजगारांची एकूण संख्या $\times 1000$

What is the right formula to know the unemployment rate?

- (1) Total number of unemployed / total labour force $\times 100$
(2) Total labour force / Total number of unemployed $\times 100$
(3) Total number of unemployed / total labour force $\times 1000$
(4) Total labour force / Total number of unemployed $\times 1000$

34. एखाद्या व्यक्तीची बेरोजगारी जेव्हा तो/ती नोकऱ्यांमधील संक्रमणाच्या दरम्यान असतो, नवीन नोकरी शोधत असतो तेव्हा खालीलपैकी कोणत्या श्रेणीमध्ये येतो?

- (1) प्रच्छन्न बेरोजगारी (2) हंगामी बेरोजगारी
(3) संरचनात्मक बेरोजगारी (4) घर्षण बेरोजगारी

The unemployment of a person when he/ she is in midst of transiting between jobs, searching for new job comes under the which of the following category?

- (1) disguised unemployment (2) seasonal unemployment
(3) structural unemployment (4) Frictional unemployment

35. गरीबी म्हणजे क्षमता वंचितीकरण ही संकल्पना कोणी मांडली?

- (1) डॉ. अमर्त्य सेन (2) डॉ. सुरेश तेंडुलकर
(3) डॉ. पी. सी. महालनोबीस (4) डॉ. रंगराजन

The idea of poverty as capacity deprivation was put forward by_____.

- (1) Dr. Amartya Sen (2) Dr. Suresh Tendulkar
(3) Dr. P. C. Mahalanobis (4) Dr. Rangarajan

36. प्रधान मंत्री मुद्रा योजनेचा उद्देश _____ आहे.

- (1) लहान उद्योजकांना औपचारिक आर्थिक व्यवस्थेत आणणे.
- (2) विशिष्ट पिकांची लागवड करण्यासाठी गरीब शेतकऱ्यांना कर्ज प्रदान करणे.
- (3) ज्येष्ठ आणि निराधार व्यक्तींना पेंशन प्रदान करणे.
- (4) कौशल्य विकास आणि रोजगार निर्मितीच्या प्रचारात सामील असलेल्या स्वयंसेवी संस्थांना निधी देणे.

Pradhan Mantri MUDRA Yojana is aimed at

- (1) Bringing the small entrepreneurs into formal financial system
- (2) Providing loans to poor farmers for cultivating particular crops
- (3) Providing pensions to old and destitute persons
- (4) Funding the voluntary organizations involved in the promotion of skill development and employment generation

37. खालीलपैकी कोणती समिती/ अभ्यासगट दारिद्रेषेच्या अभ्यासाशी संबंधित नाही?

- (1) दांडेकर आणि रथ
- (2) मिन्हास
- (3) अहलुवालिया
- (4) तारापोर

Which of the following study group is not related with the study of poverty line in India?

- (1) Dandekar and Rath
- (2) Minhas
- (3) Ahluwalia
- (4) Tarapore

38. तेंडुलकर समितीने सुचवलेल्या पद्धतीनुसार, 2009-2011 -----

- (अ) दारिद्र्याच्या प्रमाणात घट झालेली आहे.
 - (ब) दारिद्रेषेखालील लोकांची संख्या कमी झाली आहे.
- योग्य पर्याय निवडा.

- (1) फक्त अ
- (2) फक्त ब
- (3) अ आणि ब
- (4) दोन्ही चूक

As per the methodology suggested by Tendulkar Committee, 2009-2011

- (a) There has been a reduction in the proportion of poverty.
- (b) The number of people below the poverty line has decreased.

Choose the correct option.

- (1) Only a
- (2) Only b
- (3) a and b
- (4) Both are wrong

39. युवकांमध्ये बेकारी निर्माण होते कारण-

- (अ) कामाची मागणी आणि पुरवठा यामध्ये असंतुलन
- (ब) तांत्रिक सुधारणा
- (क) अधिक वेतनाची मागणी
- (ड) सदोष शिक्षण पद्धती

पर्यायी उत्तरे:

- (1) क आणि ड
- (2) अ, ब, ड
- (3) अ, क, ड
- (4) वरीलपैकी सर्व योग्य

Youth unemployment occurs due to-

- (A) Imbalance between demand and supply of work (B) Technical Improvements
(C) Demand for higher wages (D) Defective teaching methods

Answer Options:

- (1) C and D (2) A, B, D
(3) A, C, D (4) All of the above are correct

40. देशाच्या श्रमशक्तीमध्ये कोणाची गणना केली जाते?

- (1) 18 ते 60 वयोगटातील लोकसंख्या (2) 15 ते 65 वयोगटातील लोकसंख्या
(3) 18 ते 65 वयोगटातील लोकसंख्या (4) 21 ते 62 वयोगटातील लोकसंख्या

Who is counted in the labour force of a country?

- (1) The population of 18 to 60 years of age (2) The population of 15 to 65 years of age
(3) The population of 18 to 65 years of age (4) The Population of 21 to 62 years of age

41. जेव्हा एखाद्या व्यक्तीला त्याच्या कुवतीपेक्षा किंवा पात्रतेपेक्षा कमी दर्जाचे काम पत्करावे लागते त्यास ____ म्हणतात.

- (1) न्यून बेरोजगारी (2) छुपी बेरोजगारी
(3) हंगामी बेरोजगारी (4) संरचनात्मक बेरोजगारी

When a person is forced to perform a job that is below his or her ability or qualifications, it is called ____.

- (1) Under unemployment (2) Disguised unemployment
(3) Seasonal unemployment (4) Structural unemployment

42. तेंडुलकर समितीच्या शिफारशीनुसार दारिद्र्य रेषा ठरवण्यासाठी पुढील बाबींचा केलेला खर्च समाविष्ट करण्यात यावा.

- (अ) शिक्षण
(ब) आरोग्य
(क) ऊर्जा वापर

पर्यायी उत्तरे:

- (1) फक्त अ आणि ब (2) वरीलपैकी सर्व
(3) फक्त अ आणि क (4) फक्त ब

As per Tendulkar Committee's recommendation, the expenditure on the following items should be included in determining the poverty line.

- (a) Education
(b) Health
(c) Energy consumption

Answer Options:

- (1) a and b only (2) All of the above
(3) a and c only (4) Only b

43. पी. के. बर्धन यांनी खर्चाची पातळी ठरविताना _____ वापर करण्याची शिफारस केली.

- (1) ग्रामीण किंमत निर्देशांक (2) शहरी किंमत निर्देशांक
(3) शेतमजूर किंमत निर्देशांक (4) औद्योगिक किंमत निर्देशांक

P. K. Bardhan recommended the use of _____ in determining the level of expenditure.

- (1) Rural Price Index (2) Urban Price Index
(3) Agricultural Labor Price Index (4) Industrial Price Index

44. ग्लोबल हंगर इंडेक्स (GHI) च्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे?

- (1) 2023 ग्लोबल हंगर इंडेक्स (GHI) ने भारताला 125 देशांपैकी 111 क्रमांक दिला आहे.
(2) हे देशासाठी 'गंभीर' भुकेची तीव्रता दर्शवते.
(3) हे देखील मागील वर्षीच्या 107 (2022) च्या रँकवरून घसरले आहे.
(4) भारताचा GHI स्कोअर 28.7 आहे जिथे 100 हा सर्वोत्तम स्कोअर आहे (भूक नाही) आणि 0 हा सर्वात वाईट आहे.

With reference to Global Hunger Index(GHI), which of the following statements is incorrect?

- (1) The 2023 Global Hunger Index(GHI) gives India a rank of 111 out of 125 countries.
(2) This indicates a hunger severity level of 'serious' for the country.
(3) This also marks a fall from the previous year's rank of 107 (2022).
(4) India's GHI score is 28.7 on a 100-point scale where 100 is the best score (no hunger) and 0 is the worst.

45. 1989 मधील 'असमतोल व दारिद्र्यविषयक अहवाला'द्वारे दारिद्र्याची आकडेवारी कोणी मांडली?

- (1) दांडेकर आणि रथ (2) मिन्हास
(3) गौरव दत्त व मार्टिन रॅव्हॅलिन (4) तारापोर

Who presented the poverty statistics through 'Report on Imbalance and Poverty' in 1989?

- (1) Dandekar and Rath (2) Minhas
(3) Gaurav Dutt and Martin Ravallion (4) Tarapore

46. NSSO च्या 2004-05 मधील 61 व्या डेटाचा वापर करून गरिबीच्या अंदाजासाठी अवलंबलेली पद्धत _____ ही आहे.

- (1) युनिफॉर्म रिकॉल पद्धत (URM) (2) मिश्रित रिकॉल पद्धत (MRM)
(3) URM आणि MRM दोन्ही (4) वरीलपैकी एकही नाही

The methodology followed for poverty estimation by using 61st NSSO data in 2004-05 is

- (1) Uniform Recall Method (URM) (2) Mixed Recall Method (MRM)
(3) Both URM and MRM (4) None of the above

47. अकराव्या पंचवर्षिक योजनेत नमूद केल्याप्रमाणे सर्वसमावेशक वाढीमध्ये खालीलपैकी कोणत्या एका घटकाचा समावेश नाही?

- (1) गरिबी कमी करणे (2) रोजगाराच्या संधींचा विस्तार
(3) भांडवली बाजाराचे बळकटीकरण (4) लैंगिक असमानता कमी करणे

Inclusive growth as enunciated in the Eleventh Five Year Plan does not include one of the following:

- (1) Reduction of poverty (2) Extension of employment opportunities
(3) Strengthening of capital market (4) Reduction of gender inequality

48. भारतात दिलेल्या वर्षात, अधिकृत दारिद्र्यरेषा काही राज्यांमध्ये इतरांपेक्षा जास्त आहे कारण,
- (1) गरिबी दर राज्यानुसार बदलतात.
 - (2) किमतीची पातळी राज्यानुसार बदलते.
 - (3) सकल राज्य उत्पादन राज्यानुसार बदलते.
 - (4) सार्वजनिक वितरणाची गुणवत्ता राज्यानुसार बदलते.

In a given year in India, official poverty lines are higher in some States than in others because

- (1) Poverty rates vary from State to State
- (2) Price levels vary from State to State
- (3) Gross State Product varies from State to State
- (4) Quality of public distribution varies from State to State

49. खालीलपैकी कोण "महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा" चा लाभ घेण्यास पात्र आहे?

- (1) केवळ अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबातील प्रौढ सदस्य
- (2) दारिद्र्य रेषेखालील (BPL) कुटुंबातील प्रौढ सदस्य
- (3) सर्व मागास समाजातील कुटुंबातील प्रौढ सदस्य
- (4) कोणत्याही घरातील प्रौढ सदस्य

Among the following who are eligible to benefit from the "Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act"?

- (1) Adult members of only the scheduled caste and scheduled tribe households
- (2) Adult members of below poverty line (BPL) households
- (3) Adult members of households of all backward communities
- (4) Adult members of any household

50. अन्नपूर्णा योजनेचे लाभार्थी कोण आहेत?

- (1) शाळेतील मुली
- (2) प्रासंगिक कामगार
- (3) राष्ट्रीय वृद्धापकाळ निवृत्ती वेतन योजनेखाली नाहीत असे ज्येष्ठ नागरिक
- (4) निवृत्त सैनिक

Who are the beneficiaries of Annapurna Yojana?

- (1) School girls
- (2) Casual labours
- (3) Senior citizens who are not under National Old Age Pension Scheme
- (4) Retired soldiers